Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectionarium - Cod. Aug. perg. 37

[S.l.], [3. Drittel des 10. Jh.]

Beatus Gregorius papa: Homilie zu der Evangelienlesung

urn:nbn:de:bsz:31-6715

Visual Library

tenui[illegible] colligen
[illegible] nulla dictatis ex uo
bismetipsis agere · quae
necdum ex predicatoris
ore didicistis · Pigrum ue
ro seruum · qua sententia
feriat audiamus · Tollite ab
eo talentum · & date ei qui
habet decem talenta · Opor
tunum ualde uidebatur ·
ut cum a malo seruo unum
talentum tollitur · ei poti
us qui duo quam quinq̃ ·
talenta acceperat daretur ·
Ille enim dari debuit · qui mi
nus quam qui plus habu
it · Sed sicut superius dixi
mus · per quinq̃ · talenta quin
que uidelicet sensus · id est
exteriorum scientia designa
tur · per duo autem intel
lectus et operatio exprimitur ·
plus enim habuit qui duo quã
qui quinq̃ · talenta percepe
rat · quia qui per talenta
quinq̃ · exteriorum admi
nistrationem meruit · ab

intellectu internorum ad
huc uacuus fuit · Unũ ergo
talentum quod intellectum
significare diximus illi da
ri debuit · qui bene exterio
ra quae acceperat ministrauit ·

ITEM DE CONFESSORIBUS

LEC · SCI · EV̄ · SEC · LUCÃ ·

In illo temp̄ · Dixit ih̄c di
scipulis suis · Sint lumbi
ur̄i praecincti · & lucernae
ardentes in manib, ur̄is · & rl̄

OMELIA BEATI GREGORII PP̄ DE EADEM LECTIONE ·

Sci euangelii
fr̄s cm̄i aperta
nobis est lectio
recitata · sed
ne aliquib, ipsa eius planiti
es alta fortasse uideatur ·
eam sub breuitate transcur
rimus · quatenus eius expo
sitio ita nescientibus fiat
cognita · ut tamen scientib,

nonſit oneroſa· Quia uirſ
luxuria inlumbiſ ſit· femi
niſ inumbilico· teſtatur
dnſ· quidediabolo adbeatũ
iob loquitur dicenſ· Uirtuſ
eiuſ inlumbiſ eiuſ· etforti
tudo illiuſ inumbilico uen
triſ eiuſ· A principali igit̃
ſexu lumborum nomine
luxuria deſignatur· cum
dnſ dicit· Sint lumbi urĩ
precincti· Lumboſenim pr̃
cingimuſ· cumcarniſ luxu
riam percontinentiam co
arctamuſ· Sedquia minuſ
eſt mala nonagere· niſi etiã
quiſque ſtudeat &boniſ
operibuſ inſudare· ꝑtinuſ
additur· Etlucernae ar
denteſ inmanibuſ uriſ·
Lucernaſ quippe ardenteſ
inmanibuſ tenemuſ· cum
perbona opera ꝓximiſ nriſ
luciſ exempla monſtramuſ·
Dequibuſ profecto operibuſ
dnſ dicit· Luceat lux urã co
ram hominibuſ ut uideant

opera urã bona· et glorifi
cent patrem urm̃ qui in cae
liſ eſt· Duo autem ſunt
quae iubentur· etlumboſ
reſtringere· &lucernaſ tene
re· Utetmunditia ſit caſtita
tiſ incorpore· &lumen ueri
tatiſ inoperatione· Redempto
ri etenim nr̃o unum ſine al
tero placere nequaquam po
teſt· Siaut iſ quibona agit
adhuc luxuriae inquina
menta nondeſerit· aut iſ
quicaſtitate praeminet· nec
dum ſe perbona opera ex
ercet· Nec caſtitaſ ergo mag
na eſt ſine bono opere nec
bonum opuſ eſt aliquid ſine
caſtitate· Sedetſiutrumq·
agitur· reſtat utquiſquiſ il
le eſt· ſpe adſupernam pa
triam tendat· nequaquam
ſe auitiiſ ꝑmundi huiuſ ho
neſtate contineat· quia &ſi
quaedam bona aliquando
ꝓhoneſtate inchoat· inuiſ
tamen intentione nondeb&

per[...] nec per bona
opera praeſentiſ mundi glo
riam quaerere· ſedtotam
ſpem inredemptoriſ ſui ad
uentu conſtituat· Unde &
protinuſ ſubdit· Etuoſ ſimi
leſ hominibuſ expectanti
buſ dominum ſuum quan
do reuertatur anuptiiſ· Ad
nuptiaſ quippe dn̄ſ abiit·
quia reſurgenſ amortuiſ
aſcendenſ incaelum ſuper
nam ſibi multitudinem an
gelorum· nouuſ homo co
pulauit· Qui tunc reuertitur
cumnobiſ iam per iudici
um manifeſtatur· Bene
autem deſeruiſ expectan
tibuſ ſubditur· Utcumue
nerit & pulſauerit confe
ſtim aperiant ei· Uenit
quippe cum adiudicium
properat· pulſat uero cū
iam per aegritudiniſ mo
leſtiaſ· ēē mortem uicinā
deſignat· Cui confeſtim
aperimuſ· ſihunc cū amo
re ſuſcipimuſ· Aperire
enim iudici pulſanti non
uult· qui exire decorpore
trepidat & uidere eum qui
contempſiſſe ſe iudicē for
midat· Qui autem deſua
ſpe & operatione ſecuruſ
eſt· pulſanti confeſtim a
perit· quia laetuſ iudicem
ſuſtinet· & cum tempuſ p
pinque mortiſ agnouerit
degloria retributioniſ hi
lareſcit· Unde & protinuſ
I ſubditur· Beati ſunt ſerui
illi quoſ cum uenerit dnſ·
inuenerit uigilanteſ· Uigi
lat qui ad aſpectum ueri lu
miniſ mentiſ oculoſ apertoſ
tenet· Uigilat qui ſeruat
operando quod credit· Ui
gilat qui a ſe torporiſ &
neglegentiae tenebraſ re
pellit· hinc etenim pauluſ
dicit· Euigilate iuſti et
nolite peccare· Hinc rur
ſuſ ait· hora eſt iam noſ
II deſomnio ſurgere· Sed ue

niens dn̄s. qui du uigilantib;
seruis exhibeat audiamus.
Amen dico uobis quod pre
cinget se et faciet illos dis
cumbere. et transiens mi
nistrabit illis. praecingit
se id est ad retributionem
preparat. faciet illos dis
cumbere. id est in aeterna
quiete foueri. Discumbe
re quippe nr̄m in regno qui
escere est. Unde rursum
dn̄s dicit. Uenient et re
cumbent cum abraham isa
ac et iacob. Transiens autem iiii
ministrat. quia lucis suae
illustratione nos faciat
Transit uero dictum est de
iudicio ad regnum redit.
Uel certe dn̄s nobis post iudi
cium transit. quia ab hu
manitatis forma in diui
nitatis suae contemplatio
nem nos eleuat. Et transi
re eius est. in claritatis
suae speculationem
nos ducere cum eum

quem in hum[illegible]
dicio cernimus [illegible]
diuinitate post [illegible]
uidemus. Ad iud[illegible]
quippe ueniens in [illegible]
serui omnibus appa[illegible]
quia scriptum est. U[illegible]
bunt in quem transfi[illegible]
runt. Sed cum reprobi in
supplicium corruunt. iusti
ad claritatis eius gloriam
pertrahuntur. sicut scriptū
est. Tollatur impius ne ui
deat gloriam dī. Sed quid
si serui in prima uigilia ne
glegentes existant. prima
quippe uigilia prima ae
tatis custodia est. Sed neq;
sic desperandum est. et a bo
no opere cessandum. Nā
longanimitatis suae pati
entiam insinuans dn̄s sub
dit. Et si uenerit in secunda
uigilia. et si in tertia uigilia
uenerit. et ita inuenerit.
beati sunt serui illi. Prima
quippe uigilia primaeuum

[illegible] id eſt pueri
[illegible]a· adoleſcentia
[illegible]tuſ· quae aucto
[illegible]eri eloquii unum
[illegible]leſcentiſ· Laetare iuue
[illegible] in adoleſcentia tua· Ter
[illegible] autem ſenectuſ accipit·
[illegible]ergo uigilare in prima
uigilia noluit· cuſtodiat
uel ſecundam· Ut qui [illegible] con
ueſti a prauitatib; ſuiſ in pu
ertia neglexit· ad uiaſ uitae
ſaltim in tempore iuuentutiſ
euigil&· Et qui uigilare in
ſecunda uigilia noluit· ter
tiae uigiliae remedia non
amittat· Ut qui in iuuentu
te ad uiaſ uitae non euigilat·
ſaltim in ſenectute reſipiſcat·
Penſate frſ cmi· quia conclu
ſit dī pietaſ duritiam nrām·
non eſt iam quid homo ex
cuſationiſ inueniat· Dſ
deſpicitur & expectat· con
temni ſe uidet & reuocat·
Iniuriam de contemptu ſuo
ſuſcipit· & tamen quandoq;
reuertentibuſ etiam prae
mia pmittit· Sed nemo hanc
euiſ longanimitatem negle
gat· quia tanto diſtrictiorē
iuſtitiam in iudicio exhi
bet; quanto longiorem pa
tientiam ante iudicium p
rogauit· Hinc & enim pau
luſ dicit· Ignoraſ quo beni
gnitaſ dī ad paenitentiam
te adducit· Secundū aut
duritiam tuam & cor in
poenitenſ· theſaurizaſ tibi
iram in die irae in die irae
& reuelationiſ iuſti iudici
dī· Hinc pſalmiſta ait· Dſ
iudex iuſtuſ fortiſ & longa
nimiſ· Dicturuſ quippe
longanimitatem praemiſit
iuſtum· Ut quem uideſ pec
cata delinquentium diu
patienter ferre· ſciaſ hunc
quandoq; etiam diſtricte
iudicare· Hinc per quen
dam ſapientem dicitur·
Altiſſimuſ enim eſt pati
enſ redditor· patienſ enī

redditor dicitur· quia pec
cata hominum· & patitur
& reddet· Nam quoſdiu
utconuertātur tolerat· non
conuerſoſ duriuſ damnat·
Ad excutiendam uero mentiſ
nr̄ae deſidiam· etiam exteri
ora damna per ſimilitudi
nem ad medium deducun
tur ut per haec animuſ ad
ſuam cuſtodiam ſuſcitet·
Nam dicitur· Hoc autem
ſcitote· quia ſi ſciret pa
ter familiaſ qua hora fur
ueniret uigilaret utiq; &
non ſineret perfodiri do
mum ſuam· Ex qua pro
miſſa ſimilitudine etiam
exhortatio ſubinfertur
cum dicitur· Et uoſ eſtote
parati· quia qua hora non
putatiſ filiuſ hominiſ ue
niet· Neſciente autem pa
tre familiaſ fur domum
perfodit· quia dum a ſui
cuſtodia ſpſ dormit· in p
uiſa morſ ueniens carniſ
nr̄ae habita[illegible]
pit· & cum q[illegible]
domuſ inueni[illegible]
entem necat· Q[illegible]
uentura damna[illegible]
me praeuidet· hu[illegible]
ad ſupplicium neſci[illegible]
rapit· Furi autem re[illegible]
ret ſi uigilaret· quia adu[illegible]
tum iudiciſ qui occulte a[illegible]
mam rapit praecauenſ
et paenitendo occurreret
ne inpaenitenſ periret
Horam uero ultimam dn̄ſ
noſter idcirco nobiſ uo
luit eſſe incognitam· ut
poſſit eſſe ſemper ſuſpe
cta· Ut dum illam prae
uidere non poſſumuſ· ad
illam ſine intermiſſione
preparemur· Proinde
fratreſ mei in conditione
mortalitatiſ ur̄ae mentiſ
oculoſ figite· uenienti uoſ
iudici per fletuſ cottidie
& lamenta preparate·
Cum certa morſ maneat·

[illegible] ...ite decem
[illegible] ...ae puidentia
[illegible] cogitare· Ter
[illegible] rerum uoſ cura
[illegible] grauet· Quantiſli
[illegible] ...num auri & argenti
[illegible] ...nilibuſ circumdetur·
[illegible] ...ibuſ libet pretioſiſ ue
ſtibuſ induatur caro·
quid eſt aliud niſi caro·
Nolite ergo adtendere
quid habetiſ· ſed quid eſtiſ·
Quid uero eſtiſ pphetam
dicat dicenſ· Uere fenū
eſt populuſ· Si enim foe
num populuſ non eſt· ubi
ſunt illi· qui ea quae co
limuſ hodie uobiſcum
tranſacto anno beati feli
ciſ natalicia celebrauerunt·
O quanta & qualia depre
ſentiſ uitae puiſione co
gitabant· ſed ſubripiente
articulo mortiſ· repente
in hiſ quae puidere nole
bant inuenti ſunt· & cum
[illegible] ...a ſimul temporalia que

congregata quaſi ſtabiliter
tenere uidebantur amiſer̄.

INVIĜ VNIVS MARTˉ
LECTIO SCI EVANĜ
SEĈ MATHEVM·

In illo tempore· Dixit ihc
diſcipuliſ ſuiſ· Nolite ar
bitrari· quia ueneri m mit
tere pacem in terram· Non
ueni mittere pacem· ſed gla
dium· & reliqua·

SERMO BEATI HIERO
NIMI PRBI
DE EADEM
LECTIO
NE·

Nolite ar
bitrari
quia uene
rim mittere pacem inter
ram· non ueni mittere pa
cem ſed gladium· Supra
dixerat· quod dico uobiſ
in tenebriſ dicite in lumi
ne· & quod in aure audi
tiſ predicate ſuper tecta·
Nunc infert quid poſt p